

LAMK
LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU

KANSANPERINNEJÄRJESTÖ TAIVAANNAULAN ESITTELYVIDEOPROJEKTI
Valtteri Repo

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kulttuuriala Viestinnän koulutusohjelma
Multimediatuotannon pääaine
Opinnäytetyö AMK
Syksy 2016
Valtteri Repo

Lahden ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma

REPO, VALTTERI

Kansanperinnejärjestö Taivaannaulan esittelyvideoprojekti

Multimediatuotannon opinnäytetyö, 23 sivua

Syksy 2016

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni käsittelee tekemäni kansanperinnejärjestön esittelyvideon tuotantoprosessia ja lopputulokseen vaikuttaneita tekijöitä. Projektin lopputuotteena on internet-mainontaan sopiva esittelyvideo Taivaannaula ry:n toiminnasta. Kirjallisessa osiossa käyn läpi yksityiskohtaisesti projektin etenemistä ensimmäisestä ideasta lopulliseen videoon saakka.

AVAINSANAT

Mainosvideo
Kuvaus
Leikkaus
Asiakastyö
Kansanperinne
Luontokuvaus
Facebook
Youtube
Taivaannaula
Internet-mainonta

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Multimedia production

REPO, VALTTERI

Promotional video production for Taivaannaula ry

Bachelor's Thesis in Multimedia Production, 23 pages

ABSTRACT

My thesis describes a video project for a Finnish organization dedicated to preserving and fostering the native Finnish religion and culture. I am examining the production process and the factors that made the end product the way it is. The end product is a promotional video that suits the organization's need in the Internet advertisement. I go through the project in detail from the first idea to the end result

KEYWORDS

Advertising video

Videography

Editing

Commissioned work

Folklore

Nature photography

Facebook

Youtube

Taivaannaula

Web advertising

SISÄLLYS	
1 JOHDANTO	1
2 ASIAKAS TAIVAANNAULA RY	1
2.1 JÄRJESTÖ, SEN TOIMINTA JA NÄKYVYYS	1
3 TUOTANNON LÄHTÖKOHDAT	3
3.1 TOIMEKSIANTO, TAVOITTEET JA ASIAKKAAN TOIVEET	4
4 TUOTANTOPROSESSI	5
4.1 SYNOPSIS	5
4.2 KUVAUSPAIKAT JA AIKATAULU	6
4.3 MUU VALMISTELU	8
4.4 KUVAUSKALUSTO	9
4.5 KUVAUSPÄIVÄKIRJA JA TYÖN ETENEMINEN	9
4.5.1 ENSIMMÄISET KUVAUKSET, JANAKKALA	9
4.5.2 TOISET KUVAUKSET, SÄÄKSMÄKI	11
4.5.3 KOLMANNET KUVAUKSET, LOHJA	12
4.5.4 NELJÄNNET KUVAUKSET, KEMIÖNSAARI	13
4.5.5 VIIDENNET KUVAUKSET, TARTO, VIRO	14
4.6 PROBLEMATIIKKA	14
4.7 VIDEON RAKENTAMINEN	15
4.7.1 MATERIAALIN LÄPIKÄYNTI JA KARSIMINEN	16
4.7.2 LEIKKAUSTYÖ	18
4.7.3 ÄÄNITYÖ	19
4.7.4 KUVANKORJAUS	21
4.7.5 GRAFIIKKA	21
4.7.6 VÄRIMÄÄRITTELY	21
5 YHTEENVETO JA ITSEARVIOINTI	22
6 LÄHTEET	23

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on esittelyvideo Taivaannaula ry:lle Facebook- ja Youtube-mainontaan.

Opinnäytetyö on Taivaannaula ry:n toimeksianto. Taivaannaula on vuonna 2007 perustettu järjestö, jonka tavoitteena on pitkäikäisen suomalaisen perinnekulttuurin ja henkisen perinteen säilyttäminen ja elävänä pitäminen, mukaan lukien kansanperinteen tuntemien pyhien luonnonpaikkojen suojeleminen.

Toteutan videon kuvaamalla viitenä kertana Taivaannaulan tapahtumissa elokuun ja joulukuun välisenä aikana, ja leikkaan kuvatusta materiaalista heille videon.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa pureudun tuotantoprosessiin ja lopputulokseen vaikuttaneisiin tekijöihin.

Opinnäytetyön tavoitteena on vahvistaa Taivaannaulan toiminnan tunnettuutta.

2 ASIAKAS TAIVAANNAULA RY

Taivaannaula on vuonna 2007 perustettu suomalainen kansanperinnejärjestö ja – yhteisö. Sen tavoitteisiin kuuluu dokumentoidun suomalaisen perinnekulttuurin ja henkisen perinteen vaaliminen ja tunnetuksi tekeminen.

”Yhteisömme toiminta kattaa maan- ja metsänvaraiseen elämäntapaan kytkeytyvät perinteet oli kyse sitten kansanuskon maailmankuvasta, ajanlaskennasta tai esimerkiksi viljelyn, eräkäynnin, laulannan, leipomisen tai rakentamisen tapakulttuurista ja henkisistä merkityksistä.” (Taivaannaulan verkkosivu)

2.1 JÄRJESTÖ, SEN TOIMINTA JA NÄKYVYYS

Taivaannaula ry on suomalaiseen kansanperinteeseen keskittyvä yhteisö ja järjestö. Järjestö toimii aktiivisesti ihmisiä yhdistävänä toimijana, ja yhteistä kaikille toiminnassa mukana oleville on kiinnostus perimätiedon tuntemiin maanläheisiin ja luonnonuskosiin kansanperinteisiin. Taivaannaula pyrkii tuomaan vanhaa, mutta yhä elävää kansanperinnettä tunnetuksi toiminnallaan

sekä aktiivisesti jäsentapahtumiensa kautta että internetin sosiaalisen median välityksellä.

Järjestön toiminta koostuu monipuolisista tapahtumista ja aktiviteeteista, joita ovat muun muassa yhteisölliset jäsenjuhlat ja -retket, joissa jatketaan kansanuskon ja kansanperinteen tapoja sekä kurssit ja tapahtumat, joissa opiskellaan käsityötaitoja ja esimerkiksi lauluja. Järjestö pitää myös joka vuosi kesäleirin, ylläpitää kansanperinnetietokantaa, kartoittaa ja suojelee pyhiä luontokohteita sekä kenties merkittävimpana ja näkyvimpana toimintana vaikuttaa sosiaalisessa mediassa jakamalla tietoa. Järjestöllä on jäseniä n. 200.

Facebook-palvelussa toimiva Suomenusko-sivu on Taivaannaulan ylläpitämä aktiivinen ajankohtaisen päivämääriin ja ajankiertoon liittyvän tiedon jakokanava, jota seuraa lukuisia kymmeniä tuhansia ei-jäseniä. Palvelussa toimii myös Taivaannaula-ryhmä, joka on avoin kaikille. Vain jäsenille tarkoitettua toimintaa on yleensä vuotuiset juhlat kuten kekri, laskiainen ja helajuhla. Järjestö toimii myös kansainvälisellä tasolla pitämällä yhteyksiä suomensukuisten kansojen luonnonuskoisiin toimijoihin. Yhteistoimintaa on mm. Yhteiset leirit. Taivaannaula ei ole suoraan uskonnollinen ryhmä, vaan ottaa etäisyyttä uskonnollisiin yhteisöihin painottamalla maanläheistä, rahvaanomasta vuotuiseseen ajankiertoon liittyviä perinteitä ja käsityöläis- ja maalaiskulttuuria. Huomionarvoista kuitenkin on, että suomalaisessa kansanperinteessä uskonto ja muu elämä eivät ole kaksi erillistä vaan toisissaan kiinni olevat maailmat.

Taivaannaulan on sanottu olevan nykyajan kyläyhteisö. Modernismin aikakaudella individualismi, globalismi ja kaupungistuminen ovat jossain määrin rikkoneet perinteisen luonnollisen kyläyhteisöjen syntymistä ja tätä "seurallisuuden aukkoa" järjestö on paikkaamassa toiminnallaan. Juhlat, joita tavallisesti on vietetty omassa pihapiirissä, ovat nyt muutettu uusin kääntein kauempaa yhteen saapuvien ihmisten yhteisöllisiksi riennoiksi.

Taivaannaulan toiminnan perusta on suomenusko. Suomenuskolla järjestö tarkoittaa vanhan kansan luonnonuskoista kansanperinnettä ja laajemminkin sitä maan- ja metsänvaraista elämäntapaa, jonka osana luonnonuskoiset

perinteet ovat syntyneet ja eläneet. ”Suomenusko on meille näiden perimätiedon tuntemien tapojen, tietojen ja taitojen elävänä pitämistä ja arvostamista nykypäivässä. Laajasti ymmärrettynä suomenusko kokonainen perinteitä ja luontoa kunnioittava elämäntapa, se on suomalaisten kulttuurista äidinkieltä.” (Suomenusko-sivu Facebookissa)

Vuonna 2015 ja 2016 Taivaannaula on noussut yhä tunnetummaksi ja tunnetummaksi tekijäksi omalla kentällään. Suomalaista esikristillistä uskonmaailmaa esittelevä dokumenttielokuva Ukonvaaja on myötävaikuttanut tunnetuksi tulemistä, sillä Taivaannaula esiintyi elokuvassa ja elokuva sai paljon huomiota mediassa. Yhteydenotot ovat järjestön verkkosepän mukaan kasvaneet elokuvan tekemisen myötä. Facebook-sivua voisi luonnehtia Suomen mittakaavassa melko suosituksi. Tykkääjiä sivulla on 27 297 kappaletta (1.11.2016). Samassa palvelussa toimivalla avoimella Taivaannaula-ryhmällä jäseniä on 2535 kpl (1.11.2016). Ryhmä keskittyy enemmän järjestön toimintaan ja sen jäsenten keskusteluun, kun taas Suomenusko-sivu toimii yleisenä perimätiedon levittämiskanavana ja mahdollisena porttina toimintaan liittymiselle.

3 TUOTANNON LÄHTÖKOHDAT

Liityin järjestön jäseneksi talvella 2015-2016 ja keväällä 2016 kävin ensimmäistä kertaa jäsentapahtumassa Tampereella. Noin kahden kuukauden kuluttua toisessa jäsentapahtumassa käydessäni keskustelin aktiivien kanssa järjestön toiminnan kehittämisestä. Aktiivien mukaan järjestö kaipasi uudenlaista promootiomateriaalia tehdäkseen itsensä yhä houkuttelevammaksi ja tunnetummaksi. Silloin syntyi ajatus siitä, että auttaisin heitä videoiden tekemisessä, sillä olinhan alan opiskelija ja kiinnostunut aihepiiristä. Myöhemmin heinäkuussa kirjoitin järjestön hallitukselle sähköpostin, jossa ehdotin tekeväni opinnäytetyönä jotain järjestön toimintaan liittyvää. Näin videotyön toimeksiantaja ja tekijä kohtasivat molemmat tyytyväisinä saamaansa tilaisuuteen. Sovimme sähköpostitse käyvämmä noin viikon kuluttua Skype-keskustelun, jossa pohtisimme tulevan projektin luonnetta.

Vaihtoehtoja projektille oli monia. Keskustelimme siitä, tekisinkö videon järjestön hiisihankkeesta, joka on pyhiä paikkoja kartoittava hanke vai tekisinkö kenties fyysisen esitteen, yleisesti toimintaa esittelevän video tai videon kekrijuhlasta. Myös taskukalenterin tekoa ehdotettiin. Keskustelu päättyi hiisihankkeen ja yleisesti

Taivaannaulaa esittelevän videon tarpeellisuuden pohdintaan. Hiisiprojekti oli kuulemma jo sen verran näkyvä, että hallitus koki Taivaannaulan toiminnan esittelyvideon tekemisen tarpeellisemmaksi ja näin projekti sai alkunsa.

Vielä silloin epämääräinen työn aikaikkuna käsitti tulevan syksyn ja alkutalven. Aikataulua oli vaikea tietää, sillä koulu ei ollut vielä käynnistynyt ja oli vaikea saada tietoa opinnäytetyö aikataulutuksesta. Sovimme kuitenkin, että työ tehdään ja voin aloittaa suunnittelun. Työni ohjaajiksi valikoitui kaksi hallituksessa istuvaa aktiivia. Heidän kanssaan aloitettiin noin viikon kuluttua sähköpostikeskusteluketju, jota jatkettiin epäsäännöllisen säännöllisesti. Sähköpostikeskustelussa aloimme tarkentaa tulevan projektin yksityiskohtia kuten mahdollisia kuvauspaikkoja ja -aikoja sekä teemoja. Sähköpostin lisäksi kävin myös puhelimitse keskusteluja joidenkin järjestön aktiivien kanssa. Sovimme, että teen heille videon ja kuvaan siihen materiaalin tulevissa Taivaannaula-tapahtumissa aikaikkunan puitteissa. Tämä tarkoitti kaikkea mahdollista toimintaa aikavälillä koulun avautuminen elokuussa ja opinnäytetyön esittelypäivä joulukuussa.

3.1 TOIMEKSIANTO, TAVOITTEET JA ASIAKKAAN TOIVEET

Taivaannaula kaipasi siis toimintaansa esittelevää videota. Järjestön edustajat halusivat, että video näyttää Taivaannaulan internetin ulkopuolisena toimijana, oikeassa elämässä. Monille oli kuulemma jäänyt käsitys, että järjestö toimii vain internetissä. Videon oli määrä olla yhdistystä, sen toimintaa ja ”aatetta” esittelevä mainosvideo. Videossa pitäisi olla ”riittävän kattavasti monipuolisia tapahtumia”. Videon pituudeksi kaavailtiin 1-2 minuuttia, koska nykikäsitteiden mukaan lyhyet videot keräävät helposti katsojia sosiaalisen median ja Internetin maailmassa. Videon julkaisualustoiksi tulisi Suomenuskosivu Facebookissa ja Taivaannaulan Youtube-sivu. Tekijäksi jäin yksin, sillä projektiin ei ole missään vaiheessa kuviteltu muita tekijöitä. Lähtökohtaisesti tekisin kaiken tuotannossa siis itse lukuun ottamatta videon musiikkia, johon jo alkuvaiheessa kaavailtiin jo aiemmin Taivaannaulalle musiikkiaan lainannutta Aslak Tolosen Nest-musiikkiprojektia, joka on luonnonläheistä kantelemusiikkia. Olin kuullut Nestin musiikkia Taivaannaulan hiisiprojektia esittelevässä slideshow-videossa, joten kysyin itse olisiko mahdollista saada lupa käyttää Nestin musiikkia uudestaan. He arvelivat Tolosen suostuvan ja antoivat minulle hänen yhteystietonsa.

4 TUOTANTOPROSESSI

Alustavan suullisen yhteistyösopimuksen tekemisen jälkeen aloitin alkuvalmistelut. Puhdistin Skype-puhelun muistiinpanot ja kirjoitin synopsisin sekä kuvitteellisen sisällysluettelon kirjalliselle. Lähetin ne sähköpostitse eteenpäin ohjaajilleni ja sain hyväksynnän: ”Oikein hyvältä vaikuttaa.”

4.1. SYNOPSIS

Keskusteluissa asiakkaan kanssa pohdittiin, mitä video pitäisi sisältää. Videon tulisi esitellä järjestön toimintaa mahdollisimman laajasti. Jo tuossa vaiheessa ennen synopsisin kirjoittamista keskusteltiin siitä, tulisiko videosta sisältäpäin ulos suuntautunut keskustelua tai selitystä sisältävä esittely vai kenties ulkopuolisen tekijän objektiivinen näkemys järjestöstä. Joitain kysymyksiä videon sisältöön liittyen kysytyäni kirjoitin muistiinpanoni puhtaaksi ja loin hyvin suurpiirteisen, mutta innostavan synopsisin, joka ainakin mielestäni kuvasi hyvin päässäni ollutta mielikuvaa järjestöstä ja sen toimintaa koskettavasta aihepiiristä. Videosta ei tulisi tietoisuus tai dokumentti, vaan enemmänkin fiilistelevä mielenkiintoa herättävä trailerinomaisen katsaus toimintaan.

Avainsanoina: luonto, perinteet, monipuolisuus, ihmiset, positiivisuus

Idea teemasta: vuodenvaihtamisen, kuunkierroksen, päivänkierron tematiikka, aamuyöstä yöhön, vuorokausi. Video alkaisi esimerkiksi auringonnoususta, ja päättyisi yöhön. Täyttä vuodenvaihtamista ei valitettavasti saa tallennettua aikataulun vuoksi.

Rento, mutta ryhdikäs ja kaunis kuvaus kaikesta mikä liittyy Taivaannaulaan. Ihmisiä, kasvoja, vaatteita, retkiä, käsiä töissä... Ei pelkästään jäsenten tekemistä, mutta myös itse kalleimman kansanperinnön, eli luonnon kuvausta. Positiivinen ja estoton hyvä yhteishenki. Joku saunaa lämmittäessä tai jotain virkatessaan sanoo kameralle jotain koskien omaa suhdetta Taivaannaulaan tai perinteisiin. Niin, ettei lausunnot/kertomukset vaikuta liian näytellyiltä tai jäykiltä. Lopulla vois vähän vakavoitua tai tunnelmoida iltahengessä.

Raaka synopsis: Aamuaurinko nousee ja luonto herää uuteen päivään. Fiiliskuvausta, aamu. Ihmisiä kävelee kylänraittia päivän hommiin. Tekemisen kuvausta. Pari sanottua letkautusta samalla. Ruokailua yhdessä, ravinnon jakamista. Kävelyä mettällä, rukous, kiitos tai uhraus. Päivä kääntyy illaksi. Saunotaan. Nuotio sytytetään. Kuu nousee taivaalle. Lopussa kenties rohkea, kiinnostava ja ytimekäs ”suunniteltu” puhepätkä. Esim. Iltanuotion äärellä joku lausuu loppukaneetin: ”Ei tämä ole miun mielestä mitään roolipelaamista vaan ihan aitoa elämää ja juurien kunnioittamista. Se mitä me tehrään on isiltä ja äideiltämme perittyä, kenties välissä unohdettua, mutta kenties just siksi entistä tärkeämpää.” Ja sitten esim. *tuopit kolahtaa!* yhteisymmärryksen merkiksi Taivaannaulan logon ilmestyessä ruutuun.

”Yhteiskunnallinen vaikuttaminen” yhdistyksessä, laulua, tanssia, kädentaitoja, leivontaa. Tulta, tuulta, maata ja vettä! Kuun vaihteita, varjon ja valon, yön ja päivän leikkiä. Heijastuksia, maisemia. Pyhiä paikkoja. Hiljaista syventymistä sekä toisaalta railakasta

yhteisöllisyyttä. Metsässä, kaupungissa, tuvassa, pihalla, kylänraitilla. Kotieläimiä ja toivottavasti villieläimiäkin. Runonlaulantaa ja rukouksia. Kansallispuhujia ja koristeompeleita. Lampia, lähteitä, niittyjä ja mäkiä, talkoita ja markkinoita... mitä ikinä!

Synopsis esitteli temaattisena punaisena lankana vanhalle kansalle tärkeän aiheen, ajankierron; kuun ja auringon vaiheet ja vuodenaikojen kierron. Aikataulullisista syistä koko vuoden kattavaa vuodenvierailua ei tietenkään pystytty toteuttamaan, joten ajattelin ”yöstä yöhön”-tyylistä aikarakennetta videolle. Tämä idea kuitenkin aikain saatossa kuivui hiljalleen kasaan, sillä eri kuvauskertojen valo-olosuhteet ja ympäristöt olisi vaikea järkevästi liittää yhteen tai sekoittaa keskenään. Ajatus eri kohtausten erillään pitämisestä tuntui järkevimmältä. Alkuperäisen synopsisin henki kuitenkin oli ohjenuorana kuvauskohteissa.

4.2 KUVAUSPAIKAT JA AIKATAULU

Kuvauskohteisiin ja -olosuhteisiin minulla ei ollut minkäänlaista sanomista. Kuvauspäivinä olin täysin olosuhteiden armoilla ja koetin vain selviytyä kuvaamalla mahdollisimman paljon ja mahdollisimman takuvarmaa materiaalia. Kuvauspaikat määrittelevät vahvasti sitä, miltä lopullinen tuotos tulee näyttämään, ja tärkeää videoprojekteissa olisikin valita hyviä kuvauspaikkoja ja -kulmia. Tähän en kuitenkaan voinut vaikuttaa.

Kuvauspaikoiksi ja -tapahtumiksi valikoitui kaikki tulevat syksyllä 2016 tapahtuvat Taivaannaulan tapahtumat:

13.8. Retki Laurinpäivänä Janakkalan Laurinmäelle Laurinlähteelle ja viereiselle kuppikivelle. Samassa yhteydessä järjestettiin eräät pienmarkkinat.

3.9. Retki Voipaalaan Sääksmäen Wanhan ajan markkinoille tutustumaan rautakautiseen linnavuoreen ja läheiseen kuppikiveen.

8.-9.10. Aktiivipäivät Lohjalla Saarikon leirikeskuksessa ja järjestön syyskäräjät seuraavana päivän. Vierailu läheiseen hiiteen.

4.-6.11. Kekrijuhla Kemiössä. Vierailu hiiteen ja yleisölle avoimia luentoja.

3.-4.12. Retki Tartoon, Viroon, jossa järjestettiin hiisivalokuvakilpailu ja hiiden ystävän palkitsemistilaisuus. Tämä olisi näyte kansainvälisestä toiminnasta.

+ Idea kuvata Tampereen alueella tapahtuva kyltinpystytyksestä hiidessä,

joka olisi juuri sitä "yhteiskunnallista vaikuttamista" jota videolle tulisi saada. Kyllä olisi siinä mielessä merkittävä, että siinä puhuttaisiin hiidestä nykypäivän pyhänä paikkana, ei menneessä aikamuodossa. Tämä peruuntui pystytyksen siirryttyä ensi vuodelle.

+ Postimyyntituotteiden paketoinnin kuvaus. Tällä näytettäisiin, että Taivaannaula on aktiivinen nykyaikainen toimija, jonka tukemiseenkin on helppo osallistua.

Tässä vaiheessa olin nähnyt Taivaannaulan toimintaa vain kahdesti, joista toinen oli sääntömääräinen kokous ja toinen kansainvälinen yhteispalvelus, joten en oikein vielä tiennyt mitä tapahtumat pitivät sisällään. Keskustelussa heräsi kysymys, onko ohjelmaa tarpeeksi. Joitain päivämääriä kuitenkin saatiin lyötyä lukkoon ja niitä kertyi noin yksi per kuukausi. Yllä oleva lista kuvauskerroista oli vielä auki. Aiemmin mainittujen kuvausideoiden lisäksi puhuttiin siitä, että kävisin omatoimisesti kuvaamassa muutamaa kohdetta, vaikka ne eivät liittyneet järjestön jäsenoimintaan:

+ Oman asuinpaikkani lähellä Helsingin Yliskylässä vanhan uhripuun kuvaaminen. Puu sijaitsee ostoskeskuksella ja idea oli kuvata timelapse-video paikallaan seisovasta puusta, kun ympärillä päivä ja ihmiset vierii. Teemana siis luonnon ikuisuus ja pysyvyys alati vaihtuvan ihmisympäristönkin keskellä. (Tätä kävin kuvaamassa, mutta ei päätynyt videolle omasta päätöksestäni. Halusin omistaa videon täysin Taivaannaulan toiminnalle, en omalleni)

+ Aktiivijäsenen maatilalla vierailu omatoimisesti. Kuvauskohteina maalaismaisemaa, maatilän eläimiä ja työskä.

Tästä ideasta innostuneena ajattelin kuvata kuvituskuvaa itsenäisesti lähiympäristössäni. Pari kertaa tapahtumissa ja itsenäisesti mm. Yliskylässä kuvattuani ymmärsin kuitenkin materiaalia kertyvän niin paljon, että omat kuvausreissut olisi järkevä jättää pois. Maatilalla vierailu oli kyllä sovittu, mutta peruuntui sairastapauksen vuoksi.

Tapahtumien kuvauspaikoilla tarkoitukseni olisi seurata Taivaannaulan toimintaa osallistumatta tai puuttumatta tapahtumien kulkuun. Kuvaus tapahtuisi siis dokumentaarisesta lähtökohdasta eikä mitään näyteltäisi tai aseteltäisi erikseen kuvausta varten. Myöskään sääolosuhteita tai valaistusta

ei mietitty tai muutettu vaan tapahtumapäivänä on kuvattu olosuhteista riippumatta. Se, mitä minun on tarkoitus kuvata, olisi minun päätettävissä. Pariin otteeseen kysytyäni asiakkaan mielipidettä kuvauksen kohteista ja painopisteistä sain vastaukseksi jo synopsiksessa mainittuja avainsanoja/teemoja: positiivisuus, yhteisöllisyys, luonto, monipuolisuus ja toimia kuten käsityöt, ruoka, vaatteet, korut jne.

4.3 MUU VALMISTELU

Laitoin päivämäärät kalenteriin ja aloin haalia tietoa aiheestani. Kuvausten välisenä aikana tarkoitukseni oli tutustua aihepiirin kirjallisuuteen, Taivaannaulan näkyvyyteen ja taustoihin sekä lukea ammattikirjallisuutta multimediatuotannosta.

Suomen historia, suomalainen kansanperinne, mytologia, uskomukset ja uskonto olivat pääaiheitani sukeltaessani Taivaannaulan jäsenten maailmaan. Jo entuudestaan minulla oli kesken Anna-Leena Siikalan tieteellinen Suomalainen samanismi, joka laajuudessaan sivusi aihetta melkein joka kantilta. Historiallisten kirjallisten lähteiden ja tieteellisten tutkimusten lisäksi kohteeseen ja aihepiiriin tutustumisessa merkittävänä tekijänä on toiminut asiakas itse, jonka Suomenusko-sivu ja kotisivut tarjoavat runsaasti tietoa. Luonnollisesti Taivaannaulalle tehtävää videota varten Taivaannaulan oma materiaali ja viestintä on ollut tärkeässä roolissa, vaikkakaan omaa syvemmälle ulottuvaa alkulähteisiin sukeltamista en myöskään halunnut jättää tekemättä.

Kuvaustapahtumiin ennalta valmistautuminen oli hankalaa, sillä kuvauspaikat sijaitsivat kaukana asuinpaikastani ja omatoimisesti niille matkustaminen olisi ollut varsin työlästä. Keskusteluja tematiikasta sekä paikkojen ja tapahtumien luonteesta toki käytiin. Kuvakäsikirjoitusta ei kovin helposti voinut tehdä, sillä yhdelläkään kuvauspaikalla en ollut aiemmin käynyt ja ennalta saatavilla olevat tiedot ja kuvat olivat hyvin vajavaisia. Tästä syystä tarkkaa käsikirjoitusta tai kuvakäsikirjoitusta ei videolle tehty.

10.8. Otin yhteyttä Nestin Aslak Toloseen selittäen projektin luonnetta ja näyttämällä synopsiksen. Tolonen antoi luvan käyttää musiikkiaan videolla ja

saisin itse valita hänen tuotannostaan käytettävän kappaleen. Nest on valikoitunut Taivaannaulan musiikkivalinnaksi sen vuoksi, että edustaa kantelemusiikillaan kansanperinnettä ja sopii luontoteemaan. Tämä helpotti työn suunnittelemista, sillä minun ei tarvinnut enää kuvauspaikoilla pohtia äänimaailmaa sen kummemmin, vaan pystyin keskittymään pelkästään kuvaamiseen. Joillekin kuvauspaikoille suunnittelin kuitenkin ottavani äänityslaitteet mukaan pisteäänien ja puheiden tallentamiseksi.

4.4 KUVAUSKALUSTO

Työn tarkoituksena on luoda Taivaannaulalle laadukas nettimainosvideo. Sen aikaansaamiseksi käytin koulun kameralaitteita. Valitsemani digitaalijärjestelmäkamera oli multimediatuotantolinjan Canon 70D. Osassa tapahtumia pidin mukana 70D:tä, joista toinen seisoi staattisesti jalustalla, kun taas toinen oli käsissäni liikkuvana kamerana. Tarkoitus oli myös äänittää atmoääniä, pisteitä ja puhetta, jonka vuoksi varasin joihinkin kuvauksiin Zoom-nauhurin ja haulikkomikin. Kuvauskeikoilla mukana oli yleensä 3-4 erilaista kameran linssiä eri polttoväleillä.

4.5 KUVAUSPÄIVÄKIRJA JA TYÖN ETENEMINEN

Seuraavassa kohdassa kerron kuvauspäivien tapahtumista ja kuvailen niiden välissä tapahtuneita työn etenemiseen liittyviä tekijöitä, kuten sähköpostikeskusteluja ja ohjaavan opettajan kanssa käytyjä tapaamisia.

4.5.1 ENSIMMÄISET KUVAUKSET, JANAKKALA

Ensimmäiset kuvaukset sijoituivat Janakkalan Laurinmäelle lauantaina 13.8. Tässä vaiheessa en ollut vielä vahvistanut lopullisesti opinnäytetyön aihetta opettajani kanssa, mutta tiesin aiheen hyväksi, joten päätin aloittaa kuvaukset.

“Taivaannaula järjestää tänäkin vuonna Laurinpäivän tienoille ajoittuvan tapaamisen Janakkalan Laurinmäen hiidessä. Tapaamisen tarkoitus on muistaa hiiden pyhää Laurinlähdettä. Historiallisesti Janakkalan Laurinmäellä on järjestetty suuret Laurin päivän juhlat ja

markkinat. Pidoissa uhrattiin pyhään lähteeseen, josta on myöhemmin löydetty muun muassa vanhoja rahoja ja neuloja. Vasta kirkon kielto 1700-luvulla lopetti tavan, mutta se on viime vuosina elvytetty Taivaannaulan toimesta.”

Jäsenkirjeessä verkkoseppä kertoo vielä, että paikalla kuvataan videota, joten paikalla kannattaisi ehdottomasti tulla, ja ulkoasuun kannattaisi panostaa. Ennen tapahtumaa vielä ohjaajani kirjoittaa minulle: “Mitään väestöryntäystä tuonne ei ole nyt tulossa. Hyvä jos kymmenisen henkeä saadaan paikalle. Kuvauksellisesti pitää katsoa sitten kuvakulmat ynnä muut, että näyttää hyvältä. Laitan ihmisille muistuttelua tuotavista ruoista ynnä muusta.”

Paikan päällä yhteistyötä kuvaamisen kannalta ei tehty kuitenkaan juuri ollenkaan, mikä aluksi ihmetytti minua, mutta totuin siihen muilla kerroilla. Ensimmäinen kuvauskerta oli harvinaisen vaikea. Olin ylivarautunut laitteistoni kanssa, sillä mukana oli kaksi kameraa, yksi jalusta, Zoom-nauhotin ja haulikkomikki zeppeliinissään tuulisuojan kanssa. Tässä vaiheessa videon äänipolitiikka oli vielä auki, joten kuvasin ja äänitin kömpelösti samanaikaisesti.

Ennen varsinaista tapahtumaa kuvasin ympäristöä ja nauhoitin ympäristön ääntä. Paikalla oli pienet torpparimarkkinat ja rotukanoja. Kuvailin ihmisiä, eläimiä, metsää ja meininkiä testaten kameraani. Pian muut saapuivat ja täytyi pysytellä porukassa. Tuntui, että on kiire ja vaikea hallita kaikkea mukana kannettavaa. Ensimmäisellä kuvauspaikalla luonnonlähteen ympärillä asetin kameran jalustalle kuvaamaan nätisti koko tilaa, mutta joku seisojien osan ajasta selkä kohti kameraa sen edessä minun kuvatessani lähikuvia toisella kameralla. Pian kävelimme lehtoon, jossa kuppikivelle asetettiin ruokaa ja syötiin yhdessä. Kaikki oli uutta, tapahtui nopeasti ja oli vaikea hallita kahta kameraa samanaikaisesti. Olin myös typeryyksissäni ottanut kameroihin samanlaiset linssit. Kuvasin todella paljon ja sain lopulta tosi hyvä otoksiakin. Lopulta pakkailtiin kamat ja poistuttiin. Ensimmäinen kuvauskerta oli vaikea, mutta kuitenkin onnistunut.

4.5.2 TOISET KUVAUKSET, SÄÄKSMÄKI

Toiset kuvaukset järjestettiin Voipaalassa Sääksmäellä lauantaina 3.9. Opastettu retki Rapolan linnavuorelle tapahtui Voipaalan Wanhan ajan markkinoiden yhteydessä.

Ensimmäisen ja toisen kuvauskerran väliin mahtui ensimmäinen tapaaminen opettajan kanssa ja keskustelua asiakkaan kanssa videon tyylilajista ja kohdeyleisöstä. Video saa selkeämmän piirteen, kun sen tarkoitusta ja kohdeyleisöä tarkennetaan. Taivaannaulan edustaja kertoo sähköpostissaan:

“Video toimisi jonkinlaisena varsin laajalle yleisölle suunnattuna tietoisuuden lisäämisenä. Tavoitteena ei ole siis, että videon nähnyt ryntäisi heti hakemaan jäsenyyttä vaan, tärkeintä olisi saada ihmisten mieliin tieto, että tällainen järjestö on olemassa ja sillä on monipuolista reaali maailman toimintaa.”

Kohderyhmäksi luokitellaan aihepiiriin liittyvistä teemoista (luonto, perinteet, mytologia, juuret, paikallisuus) kiinnostuneet suomalaiset. Tavoitteeksi asetetaan Taivaannaulan tunnettuuden lisääminen ja toiminnasta kertominen.

Kuvauskerta Sääksmäellä sisälsi kävelyä markkina-alueella, opastetun retken viereiselle linnavuorelle eli vanhan muinaislinnan alueella ja kuppikivellä vierailun. Tällä kertaa kontaktini ei ole paikan päällä, mutta tunnen kyllä paikalla olijoita.

Markkinat eivät kuulemma kuulu varsinaisesti toiminnan piiriin, mutta kuvaaminen katsotaan ihan aiheelliseksi, sillä myyjinä ja ostajina on joitain tuttuja jäseniä. Kuvaan sepän ja saippuankeittäjän työtä, sillä kuvastavat hyvin aihepiiriä ja he ovat pukeutuneet komeasti. Linnavuorella tapahtunut kävelyretki tapahtui mäkisessä maastossa ja liikuimme lähes kokoajan eteenpäin. Kuvaaminen on jatkuvan liikkumisen myötä haastavaa, mutta tällä kertaa mukana oli vain yksi kamera jalustan kanssa ilman äänityslaitteita, joten kuvaaminen sujui selkeästi paremmin. Tällä kertaa mukana on 3 erilaista linssiä, joita

vaihtamalla saan vaihtelevaa kuvamateriaalia.

Retken jälkeen vuorossa on vierailu peltomaisemaan vanhalle kuppikivelle, johon jäsenistö asetti ruokauhreja. Saan juosta paikan päälle, sillä jäin retken päätteeksi jälkeen erästä kiinnostavaa kohdetta, ja muu porukka jatkoi matkaansa. Huolimatonta kuvauskerran suunnittelua siis. Lopulta kuvattu materiaali on kuitenkin perin onnistunutta.

Paikan päällä toimi myös erään aktiivin kansanparannushuone ja kahvila, jossa oli Taivaannaulan kalentereita ja kangaskasseja, joten kuvasin myös näitä. Tapahtuman jälkeen toteutimme idean tuotekuvauksista ja ajoimme Tampereen suuntaan erään aktiivin kotiin kuvaamaan Ukonvaaja-DVD:n, kalenterin ja kangaskassien postitusta. Asiakkaalle tämä on tärkeä aspekti, joka tulee näkyä videolla.

4.5.3 KOLMANNET KUVAUKSET, LOHJA

Kolmannet kuvaukset sijoituivat Saarikon leirikeskukseen Lohjalle lauantaina 8. ja sunnuntaina 9. syyskuuta.

Ennen ensimmäistä yön yli tapahtuvaa kuvausreissua olin käynyt kahdesti opettajani kanssa keskustelua videon lajityypistä ja näkökulmasta. Tuotteen lajityyppiä on vaikea määritellä, sillä se asettuu jonnekin mainosvideo ja dokumentin välimaastoon. Tarkoitus on mainostaa toimintaa, mutta se tehdään dokumentaarisin keinoin eikä asiakas/tuotteen tekijä itse osallistu mainonnan suunnittelemiseen vaan se jää videon tekijän eli minun harteilleni. Natiivimainos on lajityyppi, joka videota voisi luonnehtia, sillä video tullaan julkaisemaan verkkoympäristössä, jossa se toimii mainoksena ilman, että se näyttää tai tuntuu mainokselta. Koen roolini tuotannossa ristiriitaiseksi, sillä en koe, että olen asemassa päättää miten järjestö itseään markkinoi vaan tahtoisin täyttää heidän toiveitaan. Käyn keskustelua kontaktini kanssa siitä, mitä he haluavat, mutta tarkennusta on vaikea saada.

”Oikeastaan päädyttiin siihen, että heitetään mielellään pallo sinulle, että miten itse koet että haluaisit aihetta käsitellä. Kyseessä on kuitenkin sinun työsi ja tekijä antaa sille aina oman leimansa. :)”

Lohjalla vuorossa on järjestön aktiivisten jäsenten virkistymispäivä lauantaina sekä järjestön syyskäräjät eli uuden hallituksen muodostamiskokous sunnuntaina. Kuvaan yhdellä kameralla ja

muutamalla eri linssillä jalustan kanssa. Jälki on tyydyttävää, mutta leirikeskusympäristö perin tylsä ja arkinen. Reissu läheiseen hiiteen auringonlaskun aikaan on kuitenkin erittäin onnistunut, sillä valo-olosuhteet ovat erinomaiset. Äänitän ja kuvaan kokouksen ja kuvaan jopa yöaikaan grillausta ja uintia, mutta materiaalista tulee joko tylsää tai liian pimeää. Kuvauspaikkoja on viisi, joista kaksi on sisätiloissa.

4.5.4 NELJÄNNET KUVAUKSET, KEMIÖNSAARI

Neljännet kuvaukset sijoittuivat Kemiönsaarelle 4.-6.11.

Vuoden tärkein juhla suomenuskoisille on sadonkorjuujuhla kekri, joten tätä juhlaa varten olen taas varautunut kahdella kameralla ja äänityslaitteilla. Jalustan lisäksi mukana on olkatuki kameralle tasaisemman kuvausjäljen takaamiseksi. Tarkoituksena olisi myös vihdoin äänittää pitkän viikonlopun aikana synopsiksessa mainittu puhepätkä, jota video mielessäni kaipaa. Majoitumme vanhassa museokoulussa ja juhlimme kekriä parin kilometrin päässä leivintuvalla, jossa saunomme, syömme ja poltamme kekrivalkeaa. Avoin luentotilaisuus pidetään lauantapäivänä. Saavun paikalle myöhään perjantai-iltana, joten kuvaukset keskittyvät lauantaille sunnuntain ollessa vain lähtöpäivä. Kuvaan aamuseitsemästä iltayhteentoista. Hyvää materiaalia tulee paljon, mutta se työ on erittäin rankkaa yksin. Assistentin tarve kolkuttelee mielessä. Tärkeimpinä kuva-aiheina on juhlaruokailu ja komeassa talvisessa hiidessä uhraaminen sekä kekrivalkeain poltto. Saunan ja leivinuunin lämmityksen aikaan haastattelen erästä aktiivia, joka kertoo suhteestaan järjestöön ja sen henkiseen luonteeseen. Päivä huipentuu saunan jälkeiseen juhlaruokailuun. Ruokailutapahtuman yhteydessä muistellaan esivanhempia ja kekripukitkin tekevät vierailun. Kaikki jäsenet ovat pukeutuneet juhla-asuun ja päivän aikana tapahtuu paljon. Kuvauskohteita on ainakin kahdeksan, joista osassa kuvaan useampaan otteeseen. Nauhoitan myös vieraspuhujan luennon ja teen siitä Youtube-videon.

Tässä vaiheessa kuvaaminen menee jo rutiinilla ja osaan toimia kuvaajana isossa ryhmässä. Tällä kertaa muut ymmärtävät jo kuvaajan tarpeita ja osaavat tiukan paikan tullen odottaa, että olen valmis, vaikka vieläkään emme siis lavasta mitään. Pitkä viikonloppu on raskas, mutta synnyttää erinomaista materiaalia.

4.5.5 VIIDENNET KUVAUKSET, TARTO, VIRO

Viides ja viimeinen kuvauskerta sijoittuu Viron Tartoon 2.-4.12., johon Taivaannaulan 3+1 –henkinen delegaatio lähtee tapaamaan paikallisia samanhenkistä virolaista järjestöä ylläpitäviä ihmisiä Hiiden ystävä –nimiseen tapahtumaan. Tapahtumassa puhuu myös vastavalittu Taivaannaulan puheenjohtaja. Tapahtuma Viron kansallismuseon auditoriossa on hiisivalokuvakilpailun juhлагаala sekä pyhien luonnonpaikkojen ylistys noin yleisesti. Ulkomaanmatkaan varaudun kevyesti yhdellä kameralla ja jalustalla sekä kolmella linssillä. Myöhään perjantaina Tallinnaan lähtevä ryhmämme on lauantaina valmiina tapahtumapaikalla Tartossa vasta noin kymmenen minuuttia ennen tapahtuman alkua, joten kuvausolosuhteet tulevat jälleen kerran yllätyksenä. Kahden tunnin intensiivisen gaalatilaisuuden kuvaaminen on aluksi erittäin haastavaa, sillä pääsen kameran kanssa kuvaamaan vain salin toisen reunan portailta ja puolen vaihtamiseksi ei salin edestä pääse kävelemään. Saan kuitenkin kuvattua puheenjohtajamme puheen kohtuullisesti, ja se on tärkeintä. Tämän kuvauskerran on tarkoitus esitellä järjestön kansainvälisiä suhteita. Monet lauluesitykset ja juhlavasti pukeutuneet osallistujat lopulta takaavat sen, että hyvännäköistä kuvituskuvaa tulee tarpeeksi, ja onneksi lopulta pääsen myös kuvaamaan eturiviin muusikoiden poistuessa takahuoneeseen. Tilaisuuden päätyttyä on jo niin pimeä, että miljöökuvaa rakennuksen ulkopuolelta ei saa enää kuvattua, joka on valitettavaa.

4.6 PROBLEMATIIKKA

Tämän tuotannon suurin ongelma on ollut se, että kuvauspaikat, -olosuhteet ja –tapahtumat tulivat minulle puskesta. Tämä on huonoa suunnittelua ja sekä

minä että kontaktini olemme myöntäneet sen toisillemme. Olisi ollut järkevää käydä yksityiskohtaisesti läpi paikat ja tapahtumat ennen h-hetkeä, mutta monissa tapauksissa se on ollut lähes mahdotonta, sillä etukäteissuunnitelmaa edes järjestäjillä ei ole ollut eikä heillä ole ollut mahdollisuutta minua niistä briiffata päivän edetessä vauhdilla. Kyseisillä henkilöillä itsellään on myös ollut kädet täynnä töitä kaikkien kuvaushetkien aikana, joten tämä on erittäin ymmärrettävää. Livetilanteessa kuvaaminen on suunnittelematonta ja jatkuvaa valppaana olemista. Tämä on myös ensimmäinen kerta, kun Taivaannaulalle kuvataan videota, joten toimijat eivät ole olleet tottuneet kuvausten suunnitteluun tai valmisteluun.

Toinen suuri vaikeuttava tekijä on ollut yksin tekeminen. Pitkää päivää tehdessä sitä väsy helposti, kun keskittyy koko ajan valppaana olemiseen ja parhaiden mahdollisten kuvien metsästämiseen. Aistit väsyvät jatkuvasti terävänä olemiseen. Myöskin jatkuva kuvakohteen muuttaminen livetilanteessa hankaloittaa hyvän lopputuloksen saamista. Kun on saanut asetukset kohdilleen ja tarkennettua kohteeseen, onkin pian jo toisen vuoro, ja asetukset tai tarkennus on muutettava pikaisesti hyvän kuvan saamiseksi. Tämä aiheuttaa sen, että on jatkuva, häiritsevä myöhässä olemisen tunne. Tässä projektissa kuvauskohteet ovat kuitenkin olleet niin hyvännäköisiä, että melkein vahingossakin saa tallennettua onnistuneen oloista materiaalia ja kuvauskertojen lukumäärä ja pituus ovat taanneet suuren määrän hyvää materiaalia.

4.7 VIDEON RAKENTAMINEN

Videon rakenteen muotoutuminen on pääosin tapahtunut kuvausten jälkeen leikkausvaiheessa. Toki jo kuvatessa tein paljon valintoja siitä mitä tahdon näyttää ja mitä en. Pysin dokumentilliseen kuvaukseen, mutta koitin tietysti pyrkiä kauniisiin rajauksiin ja jättämään ei-toivotut elementit pois kuvista. Pirilä ja Kivi (2005) esittävät, että kuvaajalla on valta valita, minkälaista sanomaa hän kuvilla välittää, sillä jotta tekijän sanottava välittyisi, teoksen kannalta merkittäviä ilmiöitä ja elementtejä joudutaan kohottamaan muita tekijöitä hallitsevampaan asemaan ja ainutkertaisten tapahtumien dokumentoinnissa joudutaan kuvauksen aikana tekemään suuria ja vaikuttavia valintoja nopeasti ja hetkessä. Kuvan rajauksen perustana ei välttämättä ole päätapahtuman seuraaminen ja tallentaminen vaan muut sisällölliset tekijät. (Pirilä & Kivi,

2005, 103.) Koetinkin kuvatessa pyrkiä tallentamaan monta eri tekijää yhdestä kohtauksesta, jotta voisin rakentaa leikkauspöydällä niistä jonkin järkevän kokonaisuuden. Valitettavasti videon rajattu pituus sitoi käsiäni, enkä aina päässyt toteuttamaan omaa visiotani.

Päätin myös jo aika alkuvaiheessa kuvata käyttäen pieniä siirtymiä ja pitämään kameran liikkeellä yllä eräänlaista katselijan roolia, sillä minulle oli annettu vapaus valita, minkälaisessa roolissa itseni pidän. Pienet siirtymät pitävät yllä elävää rytmiä ilman, että liikettä on liikaa. Halusin olla jotain staattisen sivustakatsojan ja aktiivisen toimijan välillä ja pidin kevyillä kameran liikkeillä tätä roolia elossa. Lopullinen video sisältää paljon hentoa kameran liikettä, mutta myös staattisia kuvia ja selkeästi käsivaralla kuvattuja otoksia, jotka on jätetty näkyviin lavastamattoman hengen välittämiseksi. Vasta siinä vaiheessa, kun materiaali oli käyty läpi, parhaat kuvat valittu ja heikoimmat pois karsittu, pystyin lopulta näkemään mitä jäljelle jääneillä osilla voi tehdä.

Videon rakentaminen alkuperäisen idean mukaan tuli hylättyä jossain projektin keskivaiheilla. Alkuperäinen ajatushan oli leikata video niin että se etenisi ajassa aamusta päivään ja päivästä iltaan. Ajatus oli kuitenkin hylättävä pian liian erilaisten kuvauspaikkojen vuoksi. Jatkuvuusongelma olisi väistämättä tehnyt videosta sekavan ympäristön ja ihmisten vaihtuessa tiuhaan. Kuvauspaikalla läsnä olleet vaihtuivat siis joka kerta, koska tapahtumat olivat eri paikkakunnilla ja kukaan ei ollut jokaisessa tapahtumassa, vaikka muutama olikin monessa mukana. Videon idea olikin esitellä Taivaannaulan toiminnan monipuolisuutta ja osallistujien kirjoja. Videolla esiintyy ihmisiä useista ikäluokista.

4.7.1 MATERIAALIN LÄPIKÄYNTI JA KARSIMINEN

Videomateriaalia on kuvattu kuutena eri päivänä Taivaannaulan tapahtumissa ja omatoimisesti kolmena eri päivänä. Taivaannaulan tapahtumissa jokainen kuvauskerta on sisältänyt itsessään myös lukuisia eri ympäristöjä ja kuvauspaikkoja on siis ollut kymmeniä ja otoksia useita satoja. Materiaalia on kertynyt useita tunteja. Ajatellen lopputuotetta, jonka tulisi olla yhden-kahden minuutin mittainen, tämä kuulostaa varsin ylimitoitetulta, mutta kaikissa tapahtumissa on

kuitenkin täytynyt kuvata paljon, jotta varmistutaan tärkeiden tapahtumien onnistuneesta tallentamisesta. Kuvaushetkellä en ole voinut tietää mitä seuraavalla kerralla voisi saada kuvattua, joten en ole voinut jättää tarkoituksellakaan kuvaamatta.

Karsimistyö oli aluksi vaikeaa ja aikaa vievää, sillä materiaalia oli niin paljon ja teki mieli saada kaikki mahtumaan videolle. Kuvauspäivien parhaat palat sisältävä kokoelma kasvoi 23 minuutin mittaiseksi. Tästä karsiminen oli melkoisen vaikeaa, mutta sisällöllinen vertailu ja kylmä visuaalisesti heikomman materiaalin poistaminen paremman edeltä oli kuitenkin sujuvaa siinä vaiheessa, kun tavoite asetettiin aina vaan pienempään ja pienempään mittaan. Karsinta tapahtui eräässä vaiheessa otteella ”Kertooko Taivaannaulasta? Kyllä, ehkä jatkoon! Ei, pois!” ja sen jälkeen ”Onko tarpeeksi laadukas? Kyllä, ehkä jatkoon! Ei, pois!” ja sen jälkeen vielä ”Sopiiko muuhun materiaaliin? Kyllä, ehkä jatkoon! Ei, pois!” ja vielä viimeisenä ”Toimiiko lyhyenä?” eli viekö liikaa tilaa timelinella.

Livetilanteessa tuli valitettavasti kuvattua jonkin verran materiaalia, joka ei täyttänyt laatuvaatimuksia heikonlaisen tarkennuksen, vääränlaisen kameran liikkeen tai heikon rajauksen takia. 23 minuutista päästiin 15 minuuttiin, siitä kymmeneen ja siitä viiteen. Viiden kohdalla oli kylmästi päätettävä, että kaikki kuvauspäivät eivät mahdu videolle järkevästi ja tiputettava ne tästä versiosta kokonaan pois, sillä muuten noin kahden minuutin mittaiseen videoon olisi päätynyt vain sekavaa hyperaktiivista musiikkivideo-tyylistä leikkausta eikä katsojalla olisi ollut aikaa sisäistä näkemäänsä. Pois jääneitä kuvauksia olivat Lohjan aktiivipäivä ja syyskäräjät, jotka sisälsivät paljon sisätiloja ja kokoustamista, Sääksmäen linnavuoreen tutustuminen ja markkinat, koska eivät sisältäneet tarpeeksi uniikkia toimintaa ja tuotteiden pakkaamisen kuvaus, koska ei varsinaisesti ole toiminnan ydinaluetta. Lohjan hiisivisiitistä on kuitenkin saatu videoon hyvä aloitus, sillä se aurinkoisena materiaalina toimii loistavana katseenvangitsijana ja henkii lämpöä.

Asiakaskontaktini kanssa päädyimme parin testiversion katsomisen

jälkeen siihen ratkaisuun, että liian lyhyt ja tiukkaan ahdettu video ei palvele tarkoitusta tai järjestön toiminnan henkeä vaan tapahtumille ja niiden kuville on annettava hengitystilaa. Myös videoon kaavailtu rauhallinen musiikki tukee seesteisempää tyyliä. Siispä päätimme karsinta- ja leikkausvaiheessa pyrkiä alkuperäisen tavoitemitan sijaan noin kahden minuutin ja 30 sekunnin mittaan. Järjestön arvomaailman mukaisesti ymmärsimme, että ei ole pakollista tehdä sellaista nykyajanhengen mukaista nopeasti nieltävää kertakäyttövideota vain koska ”internet toimii niin” vaan päätimme antaa videolle sen tarvitseman mitan, jotta materiaali pysyy oikeanhenkisenä.

4.7.2 LEIKKAUSTYÖ

Videon leikkaamiseen käytin Adobe Premiere –ohjelmaa. Leikkaustyö alkoi varsinaisesti vasta silloin kun kaikki materiaali viimeistä reissua lukuun ottamatta oli kuvattu ja karsintatyö suunnilleen tehty. Alkuperäisen aikakeskeisen rakenteen olin jo siis aiemmin hylännyt mielestäni, joten tarkoitus oli vain saada aikaan visuaalisesti kiinnostava ja helposti ymmärrettävä video, joka sisältää toiminnan keskeiset elementit ja kuvaa toiminnan arvoja luonnonläheisyys, perinnetietoisuus, positiivisuus ja yhteisöllisyys.

Video tukeutuu kerronnassaan kohtauskerrontaan. Video on jaettu kuuteen eri kohtaukseen, jotka erottuvat toisistaan paikan ja ajan muutoksella.

Video alkaa aurinkoisella lämpöisen ja luonnonläheisen tunnelman antavalla kohtauksella, joka on kuvattu Lohjan hiisiretkellä. Aurinko paistoi ihanasti järven rannalla olevaan rinteeseen, jossa satuimme olemaan. Tahdoin aloittaa tuolla materiaalilla sen vuoksi, että nuo kuvat eivät varsinaisesti sisällä mitään tekemistä, mutta esittelevät aihepiiriä ymmärrettävästi. Tällä ympäristön ja henkilöiden esittelyllä on tarkoitus johdatella katsoja videon keskeisiin teemoihin ja herättää uteliaisuutta (Pirilä & Kivi, 2008, 48). Videon alun täytyy myös olla esteettisesti kiinnostava ja helposti ymmärrettävä, jotta katsoja haluaa katsoa enemmän.

Video jatkuu Laurinmäen hiidessä ja Laurinlähteellä tapahtuvalla toiminnalla. Nämä kaksi kohtausta esittelevät Taivaannaulan ydintoimintaa eli vanhojen pyhien paikkojen nykyajassa tapahtumaa käyttöä. Ensin paikat esitellään otoksilla, jotka kertovat paikan muutoksesta edelliseen verrattuna. Hiiden uhrikivi esitellään ensin kirjaimellisesti paikan päältä löytyvällä kyltillä. Lähde esitellään näyttämällä lähde maan povessa. Paikkojen esittelyn jälkeen näytetään, mitä paikassa järjestön toimijat tekevät. Näissä paikoissa tärkeää on näyttää, että henkilöillä on vastavuoroinen luontosuhde eli he ottavat luonnosta antimia ja myös antavat jotain takaisin.

Seuraava kohtaus esitellään kartan muodossa. Sormi osoittaa kuinka matkaa ollaan tekemässä Tartoon. Tässä oletetaan, että ihmiset tietävät Taivaannaulan olevan suomalainen tekijä, joten ulkomailla tapahtuva toiminta ei leimaa kaikkea toimintaa siellä tapahtuvaksi, vaan ymmärretään, että tämä on matka sinne, eikä kaikki videolla tapahdu Tartossa. Tarton kohtauksen on tarkoitus näyttää videon alussa nähty mies esiintymässä yleisölle. Kyseisen otoksen on määrä näyttää Taivaannaulan yhteiskunnallista ja sosiaalista puolta.

Talvimaiseman esittely kertoo ajan ja paikan muutoksesta, uudesta kohtauksesta. Ulkona talvimaailmassa esitetty toiminta näyttäytyy loogisessa, kronologisessa järjestyksessä ja kuvaa tapahtumien tekojärjestystä. Ensin valmistellaan antimet ja sitten tapahtuu toiminta valmistelun jälkeen. Toiminnan jälkeen näytetään kuinka ihmiset poistuvat paikalta. Pimeän tulo ja ulkotulet talon rappusilla kertovat myös ajan ja paikan muutoksesta. Tämä on siirtymä sisätiloihin illan tultua. Samalla alkaa toinen puhekohta, jota kuvitetaan sanoman mukaisesti. Kun puhutaan yhteydestä menneeseen, kuvissa näkyy esivanhempain kuvia, ja eläminen nykyhetkessä kuvastuu sylimikron hyödyntämisellä.

4.7.3 ÄÄNITYÖ

Pitkään jo itseasiassa ennen projektia ja myös karsintavaiheessa

Nestin tuotantoa kuunneltuani muutama kappale nousi joukosta selkeästi esille muista. Nämä kappaleet laitoin ensimmäiseen kuvaamaani materiaalia esitelleeseen 23-minuuttiseen raakavideoon taustalle ja annoin asiakkaan valita niistä mielestään sopivimmat. Valitsin Across the Waters –kappaleen sen sopivan tunnelman vuoksi. Musiikilla audiovisuaalisessa maailmassa on niin voimakas dramaturginen sisältö ja arvo, että sen on oltava juuri sopiva, eikä se saa olla vain täytettä. Musiikin tehtävä on luoda tunnelmaa ja toimia psyykkisten tunnetilojen kuvaajana. (Pirilä & Kivi, 2008, 97-98) Tässä tapauksessa Across the Waters toimii rauhoittavana ja harmonisena äänimaisemana, joka tukee kuvallista viestintää. Kantelemusiikin valitseminen on tietoinen symbolinen valinta, sillä se edustaa suomalaisuutta ja on todistetusti kotoperäinen instrumentti.

Kappaleen valittuani koetin löytää siitä sellaisen kohdan, joka sopisi tavoittelemaani mittaan niin, että se ei tuntuisi alkavan keskeltä kappaletta ja päättyisi niin, että puheäänite sopisi sen päälle videon loppupuolella. Tällaista täydellisen sopivaa kohtaa en löytänyt, joten tein sellaisen käyttämällä taitojani äänen editoinnissa. Kappaleen rakennetta tutkiessani huomasin, että loppupuolella eräs kohta toistuu neljästi ja olisi mahdollista leikata sieltä kaksi osaa pois lyhentäen se sopivasti. Äänenkäsittelyohjelman avulla sain leikattua turhan pitkän kohdan optimaalisen pituiseksi ilman, että sitä voi huomata tuntematta kappaletta entuudestaan. Näin saavutin sopivan pituuden ja sain sopivat tunnelmat ja rytmit oikeisiin kohtiin.

Nauhoitin ja kuvasin erästä aktiivista puhumassa saunaa lämmittäessään kekri-tapahtumassa. Tarkoitus oli tallentaa käyttökelpoista puhemateriaalia videon loppupuolelle synopsiksessa kuvailtuun käyttöön. Tarkoitus oli siis saada joku puhumaan siitä, mitä Taivaannaulan toiminta hänelle merkitsee tai/ja miksi hän on toiminnassa mukana. Taustalla oli nauhoituksen aikana vesihana jatkuvasti päällä. Tätä ääntä ei eliminoitu nauhoituksen aikana vaan mies puhui sen juostessa. Tämä aiheutti nauhoitukseen aika hirveän kohinaäänen. Jouduin putsaamaan audiota Adobe Auditionin ja Logic Pro X:n avulla, mutta muutaman kokeilun jälkeen tasaisen häiriöäänen

poistaminen onnistui kohtalaisesti ja nauhoitusta pystyttiin käyttämään.

Puhe avaa Taivaannaulan arvomaailmaa videolla, jossa muuten ei ole tekstiä ja puhetta. Video toimisi varmasti ilmankin, mutta uskon, että puhe tekee videosta mielenkiintoisemman ja saa ihmiset helpommin ymmärtämään videon sanoman.

4.7.4 KUVANKORJAUS

Livetilanteessa kuvattu materiaali on usein pikaisesti tarkennettua ja seuraa odottamattomasti liikkuvia kohteita hetkessä tehdyin ratkaisuin. Tästä johtuen suuri osa materiaalista kärsi jonkinlaisesta liiallisesta liikkeestä. Tätä olen korjannut Premiere Pro:n stabilointityökalulla, joka saattaa näkyä harjaantuneelle silmälle, mutta tavalliselle katsojalle se ei välttämättä näy. Joskus hieman kelluva efekti jopa voi toimia hyvänä pienenä siirtymänä kuvien välillä.

4.7.5 GRAFIIKKA

Grafiikkaa videolla käytetään melko vähän. Asiakkaan pyynnöstä videolle on laitettu järjestön tunnus alkuun ja loppuun. Tunnus näkyy vain ensimmäisen ja viimeisen kuvan ajan ruudun keskellä, tarkoituksena esitellä aihe ja lopuksi muistuttaa katsojaa nimestä ja aiheesta. Tunnukset on esitetty Taivaannaulan graafisen ohjeiston mukaisin värein. Tunnuksen lisäksi lopussa esiintyy musiikin tekijän nimi ja hänen suosimansa verkko-osoite sekä Taivaannaulan Suomenusko-sivun nimi Facebook-tunnuksen vierellä.

4.7.6 VÄRIMÄÄRITTELY

Värimäärityä on tehty melko vähänlaisesti. Tarkoituksena oli pitää kuvat luonnonmukaisina ja mahdollisimman vähän editoidun näköisinä. Kaikki on tehty leikkausohjelman sisällä käyttäen muutamia värinkorjausefektejä. Tarkoituksena on ollut yhdenmukaistaa kaikki materiaali sopimaan toisiinsa korjaamalla materiaalissa mahdollisesti olevia valotuseroja. Tarkoituksena on ollut saada aikaan tasapainoin

värimaailma, jossa valokohdat eivät ole liian vaaleita ja varjokohdat liian tummia. Yleensä vain pieni korjaus on riittänyt.

5 YHTEENVETO JA ITSEARVIOINTI

Projekti oli erittäin pitkä ja koostui aluksi vain kuvaamisesta. Kuvauskeikkoja lukuun ottamatta työ painottui aikajanan loppupuolelle. Projektin onnistumisen helpottamiseksi olisi voinut tehdä monta asiaa paremmin. Kuvauksiin valmistautuminen on suurin asia, missä on parannettavan varaa. En aina tosiaankaan tiennyt mitä seuraavaksi tapahtuu, ja sain kirjaimellisesti juosta hyvien kuvien perässä. Tämä oli erittäin stressaavaa. Myös assistentin käyttöä olisi ollut suotavaa, ja olisi tehnyt monta asiaa helpommaksi, sillä kannoin useasti vaikeissa ympäristöissä mukana aika paljon kalustoa. Asiakkaan kanssa olisi voinut käydä enemmän keskustelua tekijän roolista, työn suunnasta ja muodosta projektin alkuvaiheessa. Toisaalta voin olla tyytyväinen siihen, että minulle annettiin niinkin vapaat kädet, että minut vaan kutsuttiin kuvaamaan ja sain vapaasti tehdä kuvaamastani materiaalista filmin. Asiakas vaikutti lopputulokseen lähinnä kommentoimalla jälkikäteen sitä, mikä osa toiminnasta on heille tärkeää, ja jonka tulisi näkyä videolla eniten. Sain sitten itse päättää, miten asiat esitän.

Prosessi oli erittäin opettavainen sekä teorian että käytännön näkökulmasta. Minulle tämä on ollut opettavaisin projekti koko koulunkäynnin aikana. Olen kuvannut enemmän ikinä ennen ja oppinut kameran käytöstä todella paljon. Livetilanteen tuoma suunnittelun puute näkyi kyllä siinä, että leikkausvaihe oli perin raskas.

Tämän kaiken sanottuani haluan ilmaista sen, että asiakas on omien sanojensa mukaan tyytyväinen työn jälkeen. Kuvatun materiaalin paljous johti siihen, että videolta jätettiin erittäin paljon materiaalia pois. Siksi olemmekin sopineet, että tämän videon lisäksi koostan Taivaannaulalle myös pidemmän videon, jota ei tarvitse tiivistää samalla tavalla, eli tämä opinnäytetyönä tehty video toimii tietyllä tapaa myöhemmin julkaistavan videon esiversiona tai trailerina. Tästä tilaisuudesta olen iloinen, sillä pääsen käyttämään sellaisia montaaseja, joita olen ajatellut kuvaushetkellä, mutta joutunut karsimaan videolta rajatun ajan vuoksi.

Asiakas on sanonut, että materiaali näyttää juuri siltä kuin olivat parhaimmillaan toivoneet, joten minun täytyy olla tyytyväinen omaan työpanokseeni, sillä minun henkilökohtainen tavoitteeni oli tehdä asiakas tyytyväiseksi.

Kaikesta negatiivisista huomoista huolimatta materiaalista tuli joka kuvauskerralla vähintäänkin välttävää ja videosta tuli lopulta perin toimiva. Siihen nähden, että kaikki materiaali on kuvattu livetilanteessa suunnittelematta, lopputulos on hyvä. Asiakas on nähnyt mitä on tallennettu ja tahtoo lisää, joten olen iloinen.

6 LÄHTEET

Suomenusko-sivu Facebook-palvelussa

https://www.facebook.com/pg/suomenusko/about/?ref=page_internal

<https://www.facebook.com/suomenusko>

Taivaannaulan kotisivu

<http://www.taivaannaula.org/yhdistys/mika-taivaannaula/>

Taivaannaula-ryhmä Facebook-palvelussa

<https://www.facebook.com/groups/taivaannaula>

Pirilä, K. & Kivi, E. 2008 Leikkaus. Keuruu, LIKE

Pirilä, K. & Kivi, E. 2005 Otos. Jyväskylä, LIKE